

Vrienden DER Natuur

"Vrienden der Natuur"

is de digitale nieuwsbrief van kring
Venlo van het Koninklijk Natuurhistorisch
Genootschap in Limburg

Voorjaar 2017

INHOUD	2
Voorwoord	3
Programma Vrienden der Natuur	4
Voorjaarsflora Leudal	5
Vogelexcursie Sarsven/de Banen/Schoorkuilen	7
Plantenexcursie Groote Heide	9
Varia op de Stalberg en Hamert	10
Raaijweiden, het vijfde jaar	11
Nestkasten voor de Grote gele kwikstaart	
Langs de Fossa Eugenia	14
Programma faunagroep	15

Redactie

Jos Hoogveld
Hertog Reinoudsingel 129, 5913 XC Venlo
077-3518131/06-36145422
jos.hoogveld@gmail.com

Medewerkers:

Huub Crommentuyn
Peter Eenshuistra
Henk Heijligers
Jos Hoogveld
Sjaak Gubbels
Ger Michels
Piet Mölling
Frans Dorssers
Jos Raaijmakers

Leden Stuurgroep :

Jos Hoogveld, voorzitter
Bert Roelofs, secretaris
Leden : Peter Eenshuistra, Piet Mölling, Sjaak
Gubbels, Frans Dorssers

Studiegroepen kring Venlo :

Natuur en Landschap

Piet Mölling, Stalbergweg 249, 5913 BN Venlo
077-3547179; p.molling@hetnet.nl

Florastudiegroep

Peter Eenshuistra, Henri Uyttenbroeckstraat 24,
5913 WE Venlo
077-3510676; pjeensh@plex.nl

Faunastudiegroep

Pieter Elbers, Hertog Reinoudsingel 116,
5913XG Venlo
077-3518037/06-48453921
pieterelbers@hotmail.com

Veld bloeiende Narcissen bij de Hohn (foto Pieter Elbers)

Voorwoord: Meten is weten. Een goede remedie tegen “alternative facts”

Volgt na mijn vakantie. Dan wordt dit nummer verder aangekleed.

Jos Hoogveld

Programma Kring Venlo april – juli 2017

Zondag 9 april: Voorjaarsflora Leudal

Vertrek: 9.00 uur grote parkeerplaats Leudal bij Elisabethshoeve/Leudalmuseum

Leiding: Evert Prast

Zondag 21 mei: Vogelexcursie De Banen/Sarsven/Schoorkuilen

Vertrek: 9.00 uur nieuwe parkeerplaats noordkant Schoorkuilen/Kwegt

Leiding: Jos Hoogveld. Meerijden vanaf Hertog Reinoudsingel 129 Venlo mogelijk (06-36145422)

Zondag 11 juni: Plantenexcursie Groote Heide

Vertrek: 9.00 uur, Parkeerplaats infocentrum Groote Heide (Hinsbeckerweg)

Leiding : Peter Eenshuistra

Zondag 9 juli: Varia op de Stalberg en Hamert.

Vertrek: 9.00 uur op de parkeerplaats aan de Twistedenerweg/pannenkoekenhuis.

Leiding: Sjaak Gubbels

Meer natuurstudie/-beleving rond Venlo

Organisatie

Natuurhistorisch Genootschap

IVN Maasduinen

IVN Steilrand

IVN Maasdorpen

IVN Baarlo-Maasbree

Limburgs Landschap

Web-site

NHGL.nl

afdeling.ivn.nl/maasduinen

afdeling.ivn.nl/de-steilrand

afdeling.ivn.nl/de-maasdorpen

afdeling.ivn.nl/baarlo-maasbree

Limburgs-Landschap.nl

Excursie voorjaarsflora Leudal

Datum : 9 april ; Vertrek : 9.00 uur grote parkeerplaats Leudal bij Elisabethshoeve,
Leiding : Evert Prast (077-4772604)

Het Leudal is een bekend natuurgebied bij Neer. We komen er niet zo vaak, maar het heeft veel te bieden. Het is al lang natuurgebied. Thijsse liep er al rond en was enthousiast over het mooie gebied. In het Leudal lopen twee beken die daar nooit rechtgetrokken zijn. Ze zijn diep ingesneden in het dekzandlandschap en stromen vrij hard. Verder is er plaatselijk leem aanwezig. Een aantrekkelijke combinatie voor natuur.

Phlip Bossenbroek spreekt PKN excursie toe

Meanderende Roggelsebeek in voorjaar

Op de wat voedselrijkere delen van de dalen komen vroegbloeiende soorten voor (voorjaarsflora) zoals bosanamoos, lelietje van dalen, dalkruid, grote veldbies, slanke en gulden boterbloem, speenkruid. Op plekken met kwel of zelfs bronnen groeien dotterbloemen en plaatselijk paarbladig goudveil.

Bosanemonen bij Roggelsebeek

Stroomopwaarts langs Roggelsebeek mooi eklzenbroek

Bij natuurlijke beken horen ook de nodige dieren. Het is een bekend broedgebied voor IJsvogel en Grote gele kwikstaart. Bevers doen het er sinds 2000 goed. In de beken zitten kenmerkende vissen en ongewervelden. Landschapelijk is het een mooi gebied. Behalve de meanderende beken zijn ook de watermolens en ruïnes daarvan mooi. Er is veel geschiedenis te beleven met een klooster, een kloosterboerderij, grafheuvels.

Het westelijk deel van het Leudal is de laatste 20 jaar nogal veranderd. Veel voormalige landbouwgrond is nu van SBB en wordt niet meer bemest. Er zijn vennen en heide hersteld. De Leubeek/Tungelroysebeek, de Roggelse/Zelsterbeek en de Haelensebeek zijn weer meanderend gemaakt. De Tungelroysebeek is bijna helemaal (ruim 30 km) ecologisch heringericht de afgelopen 15 jaren. Benedenstrooms van het Leudal, bij de monding in de Maas kunnen we ook nog gaan kijken. De beek heet hier Neerbeek. Hier is veel spontane bosontwikkeling rond de beek. Via het Maaspanorama (mooi uitzicht vanaf 20 m hoog terras over Maasdal bij Neer kunnen we weer naar Venlo.

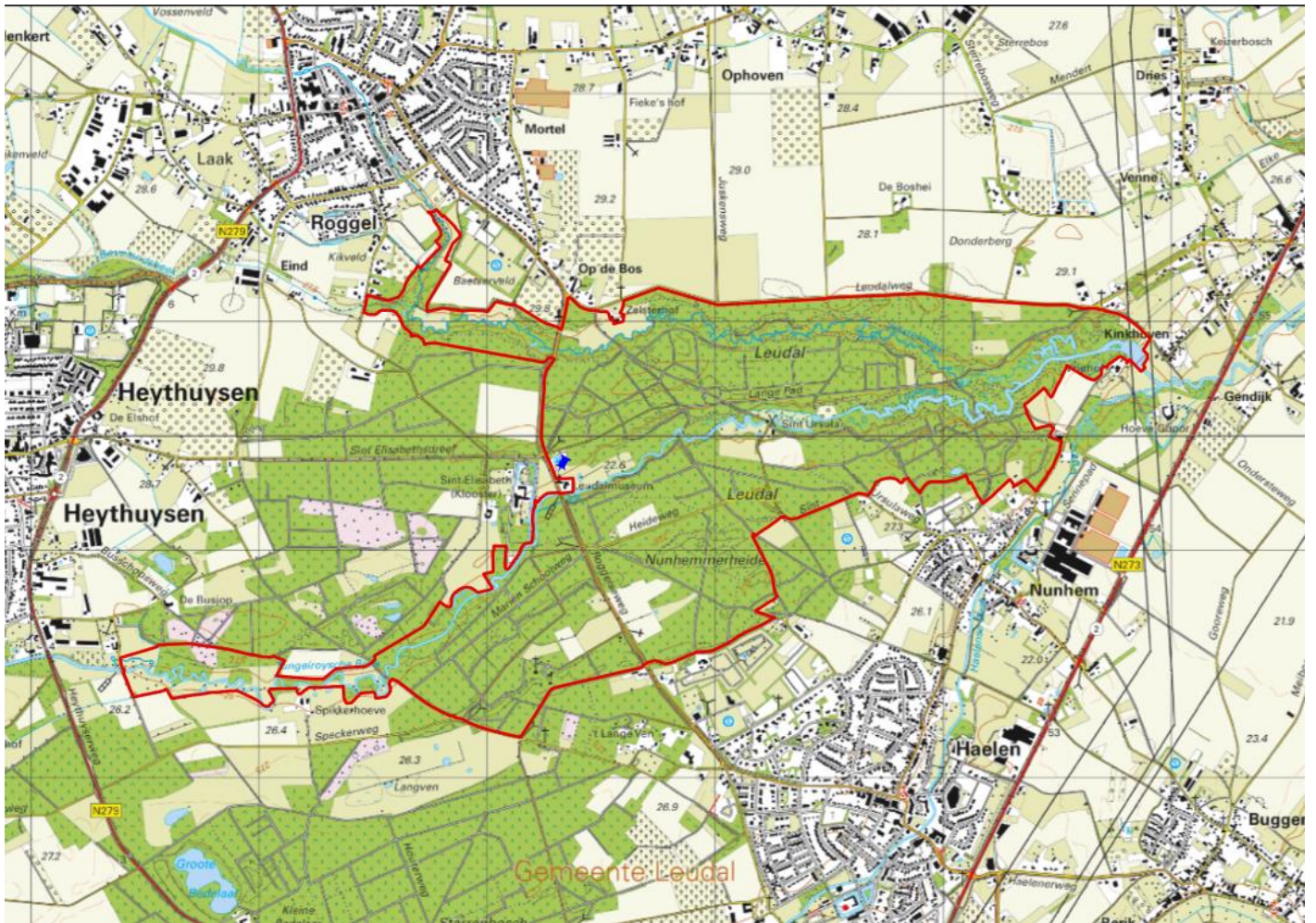
Jos Hoogveld/Evert Prast.

Tungelroysebeek/Leubeek door open deel Leudal

Vispassage in Neerbeek iets voor monding

Leudal met begrenzing N2000 gebied. Het vertrekpunt ligt bij het Leudalmuseum, iets links van het midden.

Vogelexcursie Sarsven/de Banen/Schoorkuilen

Zondag 21 mei, Vertrek: 9.00 uur nieuwe parkeerplaats oostkant Schoorkuilen/Kwegt
Leiding: Jos Hoogveld.

Geschiedenis

Sarsven en de Banen zijn reeds lang een bekende twee-eenheid. Het zijn natuurlijke laagten met natte habitats. Oorspronkelijk doorstrommoeras/laagveen, na turfwinning plassen/vennen. Na de ontginning van de omgeving begin vorige eeuw kwamen de plassen in landbouwgebied te liggen. Door watervervuiling (vooral eutrofiëring, maar ook aanvoer gebufferd water uit de Noordervaart) veranderden de overgebleven plassen in voedselrijke wateren. Bovendien werd het waterpeil verlaagd in de omgeving van de gebieden, waardoor ze verdroogden. De Banen verlandde grotendeels tot rietmoeras en wilgenbos. Het Sarsven werd tot enkele jaren geleden als visvijver gebruikt en daarvoor met voedselrijk water voorzien. In de jaren '70 werden Sarsven en de Banen landelijk genoemd als voorbeeld van teloorgang van natuur te midden van landbouwgebied.

Venherstel

Vanaf begin jaren '90 werd gewerkt aan herstel van natuur, waaronder venherstel. De Banen waren landelijk één van de eerste vennen die werden aangepakt. Dit werd begeleid met veel onderzoek, vooral door medewerkers van de Radboud Universiteit Nijmegen. Het venherstel was een groot succes. Veel (vrijwel) verdwenen planten van zwak gebufferd water keerden (vaak massaal) terug, met name Kruipende moerasweegbree, Drijvende waterweegbree en Kleine biesvaren. Om aan wensen van vogelaars in de omgeving tegemoet te komen, is toen een deel van het rietmoeras gespaard. Later is dit in twee stappen alsnog afgegraven. Sinds deze winter is de Banen sterk vergroot en wordt het peil verder opgezet.

Het Sarsven is rond 2010 uitgebaggerd. Ten zuidoosten van Sarsven/de Banen liep de laagte vroeger door in de Schoorkuilen. Bij de verbreding/verdieping van het Kanaal Wessem-Nederweert is deze laagte met uitkomend zand opgevuld. Rond 2000 heeft het Limburgs Landschap gedaan gekregen dat deze grond weer werd afgegraven en afgevoerd (grotendeels naar de rondweg Eindhoven). Hierdoor is zeker sinds begin 2017 een grote oppervlakte water ontstaan. Ook hier waardevolle vegetaties van zwak gebufferd water en natte heide.

Vogels

Er zitten natuurlijk vooral water- en moerasvogels. Er broeden regelmatig Geoorde futen, altijd Gewone fuut en Dodaars. Er zat een Blauwe reigerkolonie, maar die moet een andere plek zoeken doordat het wilgenbos ter plaatse weg is. Enkele jaren geleden hebben er Heilige ibissen gebroed. Mogelijk nu andere verrassingen op "reigergebied". Omdat er nu veel weinig begroeide delen zijn, zullen er pioniers als Kleine plevier en Kievit zitten. Een staartje van de voorjaarstrek van steltlopers is mogelijk op 21 mei. Begin mei zitten er vaak Beflijsters. Voor rietvogels zal het nu dunnetjes zijn door het vele graafwerk. Blauwborst, Kleine karekiet en Rietgors zijn zeker te verwachten. Wie weet bijzondere soorten als Roerdomp en Sprinkhaanzanger.

Oever van de Banen enkele jaren geleden. De witachtige bloemetjes op de oever is de massaal bloeiende kruipende moerasweegbree.

Vreemde vogels als Visarend zitten er vooral in de trek. In de Banen zitten veel medicinale bloedzuigers.

Plantenexcursie Groote Heide

Datum: Zondag 11 juni 2017; Tijd: 9.00 uur

Plaats: Parkeerplaats infocentrum Groote Heide (Hinsbeckerweg)

De Groote Heide is een zeer afwisselend gebied met heide, schraalgrasland, bloemrijke bermen en bospercelen. We gaan met zijn allen kijken wat we aan leuke bloeiende planten kunnen vinden.

In de bermen groeien en bloeien roze en lila soorten als Wilde marjolein (zie foto), Rapunzelklokje, Beemdkroon en Knoopkruid. Ook de kleur geel zal vertegenwoordigd zijn door Gewone rolklaver, Morgenster, Muizenootje, Gewoon biggenkruid, Sint-janskruid en diverse Toortsen. Op de hei zal de Rode dophei (zie foto) waarschijnlijk bloeien. Het is altijd spannend om te zien of er nieuwe plekken bijgekomen zijn. Voor de kleine bremsoorten zijn we aan de late kant, maar Stekelbrem bloeit vrij lang door. Op de oude startbanen vinden we nog kalk minnende soorten als Muurpeper, Wit vetkruid, Dwergviltkruid, Duits viltkruid, Geelhartje, Kleine pimpernel en Kaal breukkruid. Korstmossen staan hier ook zoals Kraakloof, Vals rendiermos, Klein leermos en Gevorkt heidestaartje. Bij mooi weer zullen er zeker vlinders en insecten vliegen, waar we dan ook aandacht aan zullen schenken. Koevinkje, Gewoon hooibeestje, Icarusblauwtje, Kleine vuurvlinder en Zandoogjes ontbreken zelden. Mogelijk zien we de Grote heivlinder ook nog vliegen.

De excursie duurt ongeveer 3 uur. Belangstellende natuurliefhebbers, zowel leden als niet-leden, zijn van harte welkom op deze bloemenwandeling.

Peter Eenshuistra

Wilde marjolein

Rode dophei =>

Varia op de Stalberg en Hamert

Zondag 9 juli 2017; Start om 9.00 uur op de parkeerplaats aan de Twistedenerweg.

Leiding: Sjaak Gubbels

Op deze excursie nu eens een keer niet één onderwerp maar, juist omdat het gebied er zich zo goed voor leent, kijken we naar alles wat op ons pad komt.

De Stalberg, een langgerekt weiland ingesloten tussen de Maas en een strook loofbos, lijkt op het eerste oog niet zo'n erg interessant gebied. Schijn bedriegt. Doordat dit gebied door het Limburgs Landschap op een natuurlijke manier beheerd wordt en een kudde Galloways het gebied begraast is het weiland erg rijk aan plantensoorten geworden. De Maas en de beschutte ligging tegen de bosrand zorgen voor een microklimaat waardoor het hier door het jaar heen gemiddeld warmer is.

Hierdoor is het gebied ook erg aantrekkelijk voor een grote groep insecten.

Voor veel bijzondere soorten die hier voorkomen, zijn we al te laat in het jaar maar ongetwijfeld zullen we nog de nodige vlinders, sprinkhanen en andere interessante insectensoorten te zien krijgen. Misschien zelfs een Hazelworm die verscholen ligt onder een aangespoelde plank af boomstronk.

Op de heidegebieden van de Hamert zullen we weer geheel andere soorten aantreffen. Veel solitaire wespen en bijen hebben open zandgrond nodig voor het graven van hun broedholletjes die weer geparasiteerd kunnen worden door andere bijen- of wespesoorten zoals bijv. de prachtige Goudwespen.

Insecten die kenmerkend zijn voor heidegebieden zoals de Heivlinder, Hooibeestje en Knopspretje, een sprinkhanensoort, zullen we zeker zien. En ook op vogels van heidegebieden zoals Boomleeuwerik, Roodborstspuit, Boompieper en Boomvalk zullen we wel te zien krijgen.

Vanzelfsprekend besteden we ook aandacht aan leuke planten die we onderweg tegen zullen komen.

Sjaak Gubbels

Pluimvoetbij

Kruisbladwalstro

Gouden sprinkhaan

Trosalant

De Raaijweiden, het vijfde jaar

In 2016 heeft de plantenstudiegroep voor het vijfde achtereenvolgende jaar de planten in de Raaijweiden onderzocht. Studiegebied is het schiereiland en de westoever van de nevengeul die in 2011 nieuw zijn ontstaan. Het gebied is op 8 mei, 12 juni en 13 augustus bezocht. Opvallend in 2016 waren de hoge waterstanden als gevolg van de overvloedige regenval rond en in de maand juni. In juni alleen viel 277 mm regen rond Venlo (bron website KNMI). 12 Juni konden we het schiereiland tussen hoofgeul en nevengeul dan ook niet bezoeken en hebben we de excursie van Vrienden der Natuur naar het noorden verplaatst. De noordelijk gevonden soorten zijn echter niet in dit onderzoek verwerkt. het noordelijke stuk heeft een "oude" vegetatie, die bij de herinrichting niet is veranderd. Wel heeft Rijkswaterstaat hier een deel van de oorspronkelijke oever in 2016 van verse klei voorzien, omdat de oever na het verwijderen van keien te sterk erodeerde.

Hoog water in juni 2016 met bemodderde elzen

De hoge oever wordt goed kaal gehouden

Tabel 1: Jaar: 1^e kolom, totaal aantal gevonden soorten: 2^e kolom, totaal aantal gevonden soorten in vier jaar: 3^e kolom, nieuwe soorten voor het gebied: 4^e kolom ten opzichte van voorgaande jaren, aantal soorten dat sinds 2012 elk jaar aanwezig is: 5^e kolom.

jaar	Aantal soorten	Aantal cumulatief	Nieuw t.o.v. voorgaande ja(a)r(en)	Alle jaren aanwezig
2012	188	188	-	188
2013	244	270	82	162
2014	234	314	46	132
2015	267	358	44	121
2016	239	377	19	108

In 2016 zijn 239 soorten planten gevonden. Dit zijn minder soorten dan in het topjaar 2015. Omdat wij het schiereiland tussen de rivierarmen slechts twee keer hebben kunnen bezoeken zullen we zeker soorten gemist hebben. Een aantal zeer algemene soorten staan in 2016 niet op de streeplijst. Bovendien zullen door de langdurig hoge waterstanden van de Maas een aantal soorten die kiemen op laag liggende kale grond niet verschenen zijn of niet tot bloei zijn gekomen. Zo is een aantal Meldes en Ganzenvoeten niet verschenen. Een soort als Bruin cypergras was in 2015 algemeen maar was in 2016 nauwelijks te vinden. In het onderzoek door Frans Coolen in de Romeinenweerd (Coolen, 2001) werd het maximum aantal soorten twee jaar na de inrichting van het terrein aangetroffen. In de daar op volgende jaren bleven de gevonden aantallen vrijwel stabiel of vertoonden een lichte daling. Het dichtgroeien van de Romeinenweerd met bos zal hierbij zeker een rol zal hebben gespeeld. Dergelijke bosopslag zal Rijkswaterstaat in het smalle rivierbed bij Venlo nooit tolereren. In de Raaijweiden blijft ruimte voor pionier vegetaties.

In totaal zijn in 5 jaar 377 soorten planten waargenomen. 108 Soorten waren alle jaren aanwezig. 19 Soorten zijn in 2015 voor het eerst verschenen. Een vrij recent geburgerde soort als Schijngnadekruid (in 2014 al door Frans Coolen gevonden) is weer bloeiend aangetroffen. Deze zuidelijk soort duikt op steeds meer plaatsen langs de Maas op. Zo vond ik de soort in 2016 ook bij Meers.

Welke soorten zijn in 2016 voor het eerst aangetroffen? Eén nieuwe soort is Polei. Dit is een zeldzame munt-achtige. De soort groeit langs rivieren op vrij voedselrijke grond die 's winters overstroomd. De soort staat als kwetsbaar op de Rode lijst.

Nieuw: polletjes Polei met kenmerkende kleine blaadjes

Een andere nieuweling is Sikkelklaver. Deze gele vlinderbloemige is ook een kenmerkende plant voor dijken en graslanden langs rivieren. Een andere nieuweling is het Kandelaartje. Dit is een kleine steenbreeksoort die vroeg in het jaar bloeit. Zij groeit op kalkhoudende grond of steen. Ook nieuw is het Duits viltkruid. Deze soort vroeger zeer zeldzame plant wordt steeds algemener en staat niet meer op de Rode Lijst. In 2015 mochten we Welriekende agrimonie (KW) als nieuw begroeten. In 2016 is ook de Gewone agrimonie (GE) aangekomen. Voornaamste verschilkenmerk is de stand van de stijve klierharen op de vruchtjes.

Een aantal soorten zijn verdwenen in 2016 of erg zeldzaam geworden. Rood guichelheil is niet meer aangetroffen. De soort was aanvankelijk erg talrijk op het middenstuk. Ook de Kleine leeuwenbek is niet meer gevonden. Deze soort weet opengewerkte grond langs rivieren altijd snel te koloniseren. Voor beide soorten geldt dat de grond kennelijk teveel is verdicht.

In 2015 ontstond bij laag water in de nevengeul een ondiep beekje met helder kwelwater. Dit beekje stond vol met waterplanten zoals fonteinkruiden en vederkruid. Het hoge water in 2016 zorgde voor een brede diepe stroom met troebel water. De in 2015 aangetroffen waterplanten hebben zich in 2016 niet kunnen ontwikkelen.

Nieuw: het Kandelaartje groeit op kalk-houdende grond

Nieuw: Duits viltkruid nu ook langs de Maas =>

Vanaf 2012 zijn 10 Rode Lijst soorten gevonden. De eerste, Rode ogentroost, verscheen al in het eerste jaar. Deze soort is langs de Maas een vrij algemene verschijning. In 2016 kwamen er nog drie Rode Lijst soorten bij: Gewone agrimonie, Sikkelklaver en Polei. Beemd kroon is in 2016 niet waargenomen. De vegetatie en de soortensamenstelling veranderen nog steeds, al neemt het aantal soorten in een jaar niet meer toe. We gaan ook in 2017 door om te zien of er nog nieuwe soorten bijkomen en of oude soorten verdwijnen.

Tabel 2: Rode Lijst soorten in de Raaijweiden

Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	RL	1e jaar	2016
<i>Agrimonia eupatoria</i>	Gewone agrimonie	GE	2016	ja
<i>Agrimonia procera</i>	Welriekende agrimonie	KW	2015	ja
<i>Knautia arvensis</i>	Beemdkroon	KW	2015	nee
<i>Leersia oryzoides</i>	Rijstgras	KW	2014	ja
<i>Medicago falcata</i>	Sikkelklaver	KW	2016	ja
<i>Mentha pulegium</i>	Polei	KW	2016	ja
<i>Mentha suaveolens</i>	Witte munt	KW	2013	ja
<i>Odontites vernus</i> subsp. <i>serotinus</i>	Rode ogentroost	GE	2012	ja
<i>Ononis repens</i> subsp. <i>spinosa</i>	Kattendoorn	GE	2014	ja
<i>Sedum sexangulare</i>	Zacht vetkruid	KW	2015	ja

F. Coolen, Successie na oeverontgroning: vijf jaar Romeinenweerd, *Natuur Historisch Maandblad* 90(10)203-210.

F. Coolen, Resultaten van het onderzoek in de Raaijweiden in 2012, *Vrienden der Natuur*, nummer 2, april 2013.

F. Coolen, De Raaijweiden, het tweede jaar, *Vrienden der Natuur*, nummer 1, januari 2014.

P. Eenshuistra, De Raaijweiden, het derde jaar, *Vrienden der natuur digitaal*, nummer 3, juli 2015.

P. Eenshuistra, De Raaijweiden, het vierde jaar, *Vrienden der natuur digitaal*, nummer 1, maart 2016

Peter Eenshuistra

Witte munt breidt zich overal langs de Maas uit

Nestkasten voor de Grote Gele Kwikstaart langs de Fossa Euganiana

(foto: Theo Lommen)

De Grote Gele Kwikstaart (*Motacilla cinerea*) is slechts twee centimeter langer dan de Gele Kwikstaart, wat nauwelijks het 'grote' rechtvaardigt. Aan zijn grijze bovenzijde dankt hij zijn wetenschappelijke naam: 'cinereus' en betekent 'asgrijs'. De Grote Gele heeft een langere staart dan andere kwikstaarten. Hij beweegt het hele heldergele achterlichaam heen en weer. De stuit is geelgroen, de mantel grijs. In Nederland een schaarse broedvogel, met zo'n driehonderd broedparen in Twente, Achterhoek en Limburg. Hij is algemener als doortrekker en wintergast. Nestelt in rotsen, tussen boomwortels, onder bruggen in snelstromende beken met stenen' (Vrij naar Kester Freriks: Vogels kijken, 2009).

De werkgroep Vogels IVN Maasduinen heeft in het verleden al een veertiental nestkasten geplaatst in het gebied rond Lingsforterbeek en Geldersch Nierskanaal. Hoewel daar vorig jaar koppels met jongen zijn waargenomen, heeft de Grote Gele nog niet in de nestkasten gebroed. Omdat er ook Grote Gele Kwikstaarten in het gebied rond de Rijnbeek zijn waargenomen, heeft de werkgroep Vogels daar in het kader van NLdoet.2017 zes nestkasten geplaatst .

(foto: Henny Martens)

De Spanjaarden wilden in 1647 een Schelde-Maas-Rijnkanaal graven om de Maas- en Rijnhandel af te snoepen van de afgescheiden en vijandige Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden. Door deze handel om te leiden naar Antwerpen zouden de havens van Amsterdam en Rotterdam tot betekenisloosheid vervallen. Bovendien zou het kanaal dienen als verdedigingswal. Daarom zouden op regelmatige afstanden in totaal 24 schansen met bastions gebouwd worden. Het kanaal werd gepland onder de toenmalige Spaanse regentes in Brussel, Isabella Clara Eugenia, dochter van Filips II, naar wie het ook werd genoemd. Zij kwam in 1647 om de werkzaamheden aan de Fossa Eugeniana van Venlo via Straelen naar Gelderen te bezichtigen (Vrij naar Wikipedia). Volgens niet bevestigde berichten heeft zij toen gezworen, niet van ondergoed te wisselen, voordat het kanaal zou zijn gerealiseerd. Sinds die tijd is Eugeniageel een begrip in de kunstwereld (Sef Derkx, Limburgs Museum).

Jos Raaijmakers

Activiteiten Faunagroep april – augustus 2017

DATUM	PLAATS	BESTEMMING
Zo 2 April '17 7.00 u	Reinoud	<u>Dal van de Geul en Hohn (Kelmis)</u> : Bekend terrein en altijd de moeite waard. IJsvogel en waterspreeuw zijn bijna vaste prik. Mooie wandeling door heuvels en langs snelstromende riviertjes met bijbehorende voorjaarsflora (hellingen vol met narcissen, bosanemonen, goudveil, zinkflora eva).
7-05-2017	Reinoud	<u>De Luysen, Bree (Belgie)</u> Een mooi natuurgebied in Belgie met meertjes en riet, met de bijbehorende waterfauna zoals waterral, roerdomp en woudaapje. En dat op amper een uur afstand van Venlo.
4-06-2017 7.00u	Reinoud	<u>Zeeuws Vlaanderen</u> : Is ons 2 jaar geleden goed bevallen, maar we waren toen wat laat in het jaar. Vorig jaar is het er niet van gekomen, maar dat moet nu toch wel heel mooi worden met de verschillende kolonies sterntjes en zwartkopmeeuwen.
2-07-2017 7.00u	Reinoud	<u>Weerterbos</u> : Altijd de moeite waard. Vooral voor mooie insecten zoals kleine ijsvogelvlinder, spiegeldikkopje en koraaljuffer. Maar zwarte ooievaar, boomvalk, wespindief en edelhert zijn zeker niet uit te sluiten, om maar wat te noemen. Na een fijne wandeling smaakt een versnapering bij de Daatjeshoeve extra lekker.
6-08-2017 7.00u	Reinoud	<u>Slangenberg / Breinig (Eifel)</u> : mooie wandeling door een fantastische bloemenzee met wellicht weer grauwe klauwier, boomleeuwerik en vuurgoudhaantje. Het verhaal van de stevig-voortstappende Duitsers bij een grote weerschijnvlinder behoort inmiddels tot de klassiekers. (als u het verhaal nog niet kent vertellen wij het u graag) Misschien dat Sjaak en Twan ons weer willen helpen met de vele insecten (blauwtjes, parelmoervlinders, libellen enz)
3-09-2017 7.00u	Reinoud	<u>Sarsven, Schoorkuilen, Banen</u> : altijd interessant. Waarneming.nl goed in de gaten houden. Zelfs zwarte ooievaars en visaenden zijn daar niet denkbeeldig. Zilverreigers en geoorde futen bijna vaste prik.
12-09-2017 19.30u	Da Costastraat 14 Blerick	<u>Vergaderen bij Ger</u> . Bijpraten over leuke waarnemingen en andere gezellige onderwerpen, meestal geïllustreerd met mooie foto's en filmpjes van de laatste natuurvakanties (Israel en de Argonne b.v.) en uiteraard het samenstellen van een nieuwe agenda. Denk ook vast na over interessante bestemmingen, ook als je niet bij de vergadering aanwezig bent. De koffie smaakt altijd uitstekend.
1-10-2017	Reinoud	<u>Edelhertenexcursie</u> : We hebben deze nog niet helemaal ingevuld, omdat we nog nadenken over een alternatieve bestemming, zoals de Veluwe, waar edelherten misschien van wat dichterbij zijn waar te nemen. We missen dan natuurlijk wel de diversiteit van de Oostvaardersplassen. Laat ook je mening maar horen!!
Tussendoor		Het komt steeds vaker voor dat we op korte termijn, met een kleiner gezelschap, nog wat tripjes organiseren zoals in september naar het Weerterbos met zijn burlende edelherten (en dan dichtbij!), de Bisslicher insel met z'n zeearenden enz. Als je interesse hebt om mee te gaan of zelf een goede bestemming weet, neem dan vooral contact op.

